

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Karolína Nagyová

Bezpečnostní informační služba – vybrané problémové aspekty

Bakalářská práce

Olomouc 2021

„Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Bezpečnostní informační služba – vybrané problémové aspekty vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.“

V Olomouci dne 1. 11. 2020

Karolína Nagyová

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala Mgr. Petře Melotíkové, Ph.D. za vstřícnost, užitečné rady a připomínky k obsahu této práce a za odborné vedení mé bakalářské práce.

Obsah

Úvod	5
1 Charakteristika Bezpečnostní informační služby	6
1.1 Právní úprava BIS	8
2 Práva BIS	11
3 Působnost BIS	14
3.1 Extremismus.....	15
3.2 Terorismus.....	15
3.3 Kontrašpionáž.....	16
3.4 Organizovaný zločin	17
3.5 Proliferace	17
4 Spolupráce	19
4.1 Spolupráce BIS se zpravodajskými službami cizí moci.....	20
4.2 Spolupráce BIS s Policií ČR	21
5 Dysfunkční projevy ve veřejné správě	23
Závěr	28
Seznam použitých zdrojů	30
Abstrakt	34
Klíčová slova	35

Úvod

Pro svou bakalářskou práci jsem si vybrala téma „Bezpečnostní informační služba – vybrané problémové aspekty“, jelikož se tento orgán státní správy podílí na svrchovanosti a bezpečnosti státu. Domnívám se, že si veřejnost častokrát neuvědomuje činnost Bezpečnostní informační služby, avšak není divu, poněvadž tento státní orgán vznikl v zájmu České republiky a jejích občanů, jako tajná služba. Tajnou službou je zejména z důvodu její utajované formy činnosti, která je nezbytná pro plnění úkolů uložených zákonem. Především z tohoto důvodu jsem se rozhodla o tuto problematiku zajímat hlouběji, tak abych byla schopna přiblížit činnost a důležitost právě zmiňované Bezpečnostní informační služby.

V práci se budu snažit zodpovědět, jaké je postavení Bezpečnostní informační služby ve veřejné správě, jakou má důležitost při uplatňování své působnosti a v neposlední řadě významnost spolupráce. Těžiště práce však leží na působnosti Bezpečnostní informační služby a výzkumnou otázkou tedy je, zda je Bezpečnostní informační služba nepostradatelnou součástí systému ČR při odhalování dysfunkcí ve veřejné správě, a to jak ze strany cizích států, tak uvnitř našeho státu a zda má k tomu dostatek pravomocí.

První část bakalářské práce bude obsahovat charakteristiku státní služby v systému veřejné správy a definování její právní úpravy. Nedílnou součástí bude také určit práva Bezpečnostní informační služby a jejich uplatňování na základě působnosti v souladu se všemi platnými předpisy. Poté se zaměřím na spolupráci Bezpečnostní informační služby, a to především s ostatními zpravodajskými službami cizí moci a Policií ČR, jelikož právě spolupráce je v mnoha ohledech nezbytná při naplňování působnosti. V této části budu vycházet převážně z monografie prof. JUDr. Vladimíra Sládečka, DrSc., Obecné správní právo. 4., aktualizované vydání, JUDr. Ladislava Pokorného, Ph.D., Zpravodajské služby České republiky, a z komentářů k zákonům č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách, a 154/1994 Sb., o bezpečnostní informační službě.

V druhé části vycházím především z výročních zpráv Bezpečnostní informační služby a věnuji pozornost vybraným problémovým aspektům vzhledem k dysfunkčním projevům ve veřejné správě, které spadají do působnosti Bezpečnostní informační služby. Provádím proto srovnání výročních zpráv od roku 2015 do roku 2019 a přináším vlastní názor na danou problematiku.

V bakalářské práci převážně používám deskriptivní a výkladovou metodu doplněnou o krátkou úvahu. Pracuji za pomoci relevantní literatury a relevantních právních předpisů a vychází se v ní z právního stavu ke dni 1. 11. 2020

1 Charakteristika Bezpečnostní informační služby

Bezpečnostní informační služba¹, jak ji známe dnes, byla do právního řádu České republiky zakotvena v polovině roku 1994, a to zákonem č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě. Tomuto zákonu předcházely hned dva právní předpisy, kdy první byl ještě z dob Československa. V roce 1991 existoval zákon č. 244/1991 Sb., o Federální bezpečnostní informační službě a o používání zpravodajských prostředků. Tato organizace však zanikla společně s rozpadem státu koncem roku 1992, jejím nástupcem se stala Bezpečnostní informační služba České republiky na základě dočasného zákona č. 527/1992 Sb. Po uplynutí účinnosti tohoto dočasného zákona prodlouženého novelou č. 316/1993 Sb., vstoupil v účinnost dne 30. července 1994 již zmiňovaný platný zákon o Bezpečnostní informační službě, jakožto nástupce Bezpečnostní informační služby České republiky a české části Federální bezpečnostní informační služby.

V současné době je BIS jednou ze tří zpravodajských služeb v České republice upravených v zákoně č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, přesněji v § 3 zákona. Mezi další řadíme Vojenské zpravodajství a Úřad pro zahraniční styky a informace. Zpravodajskými službami se rozumí státní orgány zřizovány za účelem získávat, shromažďovat a vyhodnocovat informace v oblasti bezpečnosti, ochrany ústavního zřízení, demokratických principů, ekonomických zájmů České republiky apod.² BIS má své místo v soustavě veřejné správy, jakožto státní orgán s celostátní působností a statutem právnické osoby s právní osobností.³ Veřejnou správu chápeme jako správu veřejných záležitostí, kdy veřejný zájem má značnou vyšší hodnotu než zájem soukromý.⁴ Jelikož BIS chrání bezpečnost České republiky, jak je vymezeno v § 2 zákona č. 153/1994 Sb., nelze pochybovat o její správě veřejných záležitostí a jako státní orgán ji tedy řadíme mezi přímé vykonavatele veřejné správy, přesněji z institucionálního pohledu mezi tzv. veřejné bezpečnostní sbory.⁵ Toto označení vychází ze zákona č. 154/1994 Sb., který v ustanovení § 1 odst. 1 zřizuje BIS jako ozbrojenou zpravodajskou službu České republiky a také ze zákona č. 361/2003 Sb., který v § 1 odst. 1 zahrnuje BIS pod pojem „bezpečnostní sbor“. Tato služba má však spoustu odlišností oproti ostatním orgánům státu. Jednou z těchto zvláštností je fakt, že BIS není podřízena žádnému správnímu úřadu a zároveň její příjmy a výdaje tvoří samostatnou kapitolu státního rozpočtu, na rozdíl od ostatních zpravodajských služeb. Další odlišení

---

¹ Dále jen „BIS“

² POKORNÝ, Ladislav, Zpravodajské služby. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Auditorium, 2012, s. 12

³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 6. 2000, č. j. 25 Cdo 1121/2000

⁴ SLÁDEČEK, Vladimír. Obecné správní právo. 4., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 24

⁵ SLÁDEČEK, Vladimír. Obecné správní právo. 4., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 252

od bezpečnostních sborů nacházíme ve výkonných pravomocech, které BIS nepřísluší. Příslušníci tedy nemají svěřené žádné oprávnění donucovací povahy, tzn., nemohou používat žádné donucovací prostředky, které jsou svěřeny ostatním bezpečnostním sborům. Další odlišnosti, kterými se budu zabývat v následujících kapitolách, spočívají jak v metodách, které používají při získávání informací, tak ve věcném rozsahu a zaměření jejich zájmu, na který se soustředí v rámci své působnosti.⁶

I přes to, že BIS není podřízena žádnému ministerstvu, její činnost musí být koordinována. Tato kompetence plyne ze zákona č. 153/1994 Sb., a náleží vládě, popřípadě prezidentu republiky, jakožto vrchnímu veliteli ozbrojených sil ČR, s vědomím vlády. Vláda mj. také schvaluje statuty BIS, které upravují vnitřní organizaci a bližší vymezení činnosti této služby.⁷ Z téhož zákona dále vyplývá, přesněji z § 4 odst. 1 zákona, že vláda také jmenuje a odvolává ředitele BIS po předchozím projednání ve výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu příslušném ve věcech bezpečnosti a té je poté odpovědný. Současným a zároveň pátým ředitelem je plk. Ing. Michal Koudelka, a to od srpna roku 2016. Vládě i Parlamentu podléhá také kontrola její činnosti. Poslanecká sněmovna si na základě § 18 zákona č. 154/1994 Sb., zřizuje pro tento účel zvláštní kontrolní orgán (Stálá komise pro kontrolu činnosti Bezpečnostní informační služby), který tvoří sedm členů z řad poslanců Poslanecké sněmovny. Toto právo vyplývá již z Ústavy, konkrétně z čl. 30, který hovoří, že „*pro vyšetření věci veřejného zájmu může Poslanecká sněmovna zřídit vyšetřovací komisi, navrhne-li to nejméně pětina poslanců.*“⁸ Členové zvláštního kontrolního orgánu⁹ jsou oprávněni například vstupovat do objektů BIS (ve společnosti ředitele BIS, popřípadě jím pověřenou osobou), dále mohou žádat od ředitele BIS potřebné vysvětlení. V návaznosti na to má ředitel povinnost předkládat ZKO například návrh rozpočtu, statut BIS, vybrané vnitřní předpisy apod.¹⁰

Nezbytné je také zmínit cíle a poslání BIS, mezi které patří opatrování a poskytování včasných, objektivních a kvalitních zpravodajských informací za účelem chránit stát a společnost. Jelikož BIS není orgánem činným v trestním řízení, má její činnost pouze preventivní charakter a postačuje ji k uplatnění svých pravomocí pouhé jednání osob, které představuje potencionální hrozbu pro hodnoty, které jsou zákonem svěřeny do její působnosti.

---

⁶ POKORNÝ, Ladislav, Zpravodajské služby. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Auditorium, 2012, s. 13

⁷ POLIÁN, Milan. Organizace a činnost veřejné správy. Praha: Prospektrum, 2001, s. 89

⁸ Aktuální znění: zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

⁹ Dále jen „ZKO“

¹⁰ MICHÁLEK, Luděk a kol. Zpravodajství a zpravodajské služby. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 212-213

Nejedná se tedy o bezpečnostní sbor, který prosazuje práva nebo vyvozuje právní či trestní odpovědnosti.¹¹

Konkrétní úkoly a oblasti zájmu musí být z povahy věci utajované, nicméně v obecné rovině tyto informace můžeme získat z výročních zpráv, které má BIS povinnost sepsat jednou ročně dle § 8 odst. 1 zákona č. 153/1994 Sb. Tyto úkoly plní její příslušníci, kteří se nachází ve služebním poměru upraveném v zákoně č. 361/2003 Sb., a musí svoji příslušnost prokazovat služebním průkazem, evidenčním listem a ústním prohlášením.¹² Mimo zmiňované má také služba svůj znak, který dává na vědomí, že příslušník BIS je ve státních službách a tvoří jej velký státní symbol umístěný na hrudi orlice, kdy tuto orlici doplňuje také latinské heslo „Audi, vide, tace“, které říká, že příslušník BIS musí umět naslouchat, dobře se dívat a o své práci zachovávat mlčenlivost.¹³ Abychom se vůbec příslušníky BIS mohli stát, musíme splňovat určitá kritéria. Mezi ně patří bezúhonnost, plnoletost, české státní občanství, fyzické a duševní zdraví a v neposlední řadě negativní lustrační osvědčení. Právě zmiňované osvědčení, respektive bezpečnostní prověrka je nezbytná, jelikož příslušníci BIS pracují s utajovanými informacemi. Důvěryhodnost těchto osob zjišťuje Národní bezpečnostní úřad prostřednictvím bezpečnostního řízení na základě ustanovení § 89 – 135 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů.¹⁴

1.1 Právní úprava BIS

BIS zajišťuje bezpečnost státu, a aby její činnost odpovídala stěžejním principům, na nichž je založena, musí být podřízena ústavě a zákonům.¹⁵ Tuto oblast však nelze zužovat pouze na problematiku zákona o Bezpečnostní informační službě, jelikož oprávnění příslušníků BIS zasahuje do více odvětví právního řádu ČR. Právní regulace činnosti BIS je tvořena bohatým výčtem právních předpisů na ústavní, zákonné a podzákonné úrovni.

V jako každém právním odvětví nalezneme základ především v ústavním zákoně č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, která vytváří základní rámec pro fungování státu a jeho orgánů, a to především v hlavě třetí, která upravuje moc výkonnou. Součástí ústavního

---

¹¹ MICHÁLEK, Luděk a kol. Zpravodajství a zpravodajské služby. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 71-72

¹² POLIÁN, Milan. Organizace a činnost veřejné správy. Praha: Prospektrum, 2001, s. 90

¹³ BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Znak služby, služební přísaha a průkaz [online]. bis.cz, [cit. 24. ledna 2020]. Dostupné na <[Znak služby, služební přísaha a průkaz | BIS](#)>

¹⁴ NÁRODNÍ BEZPEČNOSTNÍ ÚŘAD. Bezpečnostní řízení [online]. nbu.cz, [cit. 18. března 2021]. Dostupné na <[Bezpečnostní řízení \(nbu.cz\)](#)>

¹⁵ POKORNÝ, Ladislav, Zpravodajské služby. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Auditorium, 2012, s. 49

pořádku je také Listina základních práv a svobod, která garantuje práva a svobody občanům a je vodítkem pro praktické plnění úkolů příslušníků BIS. Za další důležitý předpis považuji ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, který mj. v čl. 3 odst. 1 ukládá povinnost ozbrojeným bezpečnostním sborům, a to v rámci zajišťování bezpečnosti ČR. Nejen Ústava jako základní zákon státu, ale i ústavní zákony jsou nadány nejvyšším stupněm právní síly. Potvrzuje to čl. 9 odst. 1 Ústavy, na základě něhož lze Ústavu měnit či doplňovat jen ústavními zákony.¹⁶

Jedním ze stěžejních právních předpisů, upravující vznik a postavení BIS je zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky. Tento zákon mj. upravuje zbývající zpravodajské služby, tj. Vojenské zpravodajství a Úřad pro zahraniční styky a informace. Svou působnost upravuje zejména v § 1 odst. 1 a 2 zákona. Toto ustanovení nám poskytuje výčet působnosti zákona, a to zejména úpravu postavení, působnosti, koordinace, spolupráce a kontroly zpravodajských služeb. Z hlediska používání specifických prostředků BIS potřebných k získávání informací a vedení evidencí obsahujících údaje o osobách se postupuje podle zvláštního zákona o BIS.¹⁷ V tomto případě se nám zde vyskytuje vztah *lex generalis* (zákon o SZ) a *lex specialis* (zákon o BIS), který má derogacní přednost.

Druhým právním předpisem, kterým BIS vznikla je již zmiňovaný zřizovací zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě. Tento zákon upravuje postavení příslušníků, specifické prostředky získávání informací, dále spravování evidence vedené BIS, náhradu škody osobám v souvislosti BIS a v neposlední řadě také kontrolu činnosti BIS a povinnost zachovávat mlčenlivost.¹⁸ Právní úpravu postavení a působnosti BIS a její spolupráci s ostatními zpravodajskými službami nalezneme ve zvláštním zákoně, kterým je v tomto případě zákon o ZS.

Právní úpravu, která se přímo i nepřímo dotýká problematiky BIS, obsahuje také zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, který v § 136 upravuje postavení dotčených orgánů ve správním řízení, které je například řízení o udělování státního občanství podle zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů. Jelikož jsou příslušníci BIS ve služebním poměru, je nutno zmínit také zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, který upravuje právní poměry fyzických osob při výkonu služby, jejich odměňování a organizační věci služby.

---

¹⁶ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 4., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 54

¹⁷ Aktuální znění: zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů

¹⁸ Aktuální znění: zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů

Dalším nezbytným předpisem podmiňujícím výkon bezpečnosti státu je bezpochyby zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. Tento zákon vymezuje BIS jako orgán státu, který má právo na získávání utajovaných informací, kdy odpovědnou osobou pro tyto účely ustanovuje ředitele BIS.¹⁹

Právní postavení BIS a její činnost ovšem upravuje mnoho dalších zákonů a prováděcích předpisů k zákonům vztahujícím se k BIS. Uvedené zákony a další zákony (zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů aj.), či obecně závazné právní předpisy, jakož i interní řídicí akty, nařízení vlády a vyhlášky ministerstev (např. nařízení vlády č. 359/2002 Sb., kterým se stanoví vzor služebního průkazu příslušníka BIS, nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, vyhláška č. 336/2005 Sb., o formě a rozsahu informací poskytovaných z databáze účastníků veřejně dostupné telefonní služby a o technických a provozovacích podmínkách a bodech pro připojení koncového telekomunikačního zařízení pro odposlech a záznam zpráv aj.), vytvářejí rámec činnosti BIS, stanovují kompetence, povinnosti a oprávnění jejich příslušníků.

---

¹⁹ Aktuální znění: zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů

2 Práva BIS

Vymezení práv, které náleží příslušníkům BIS, je nezbytné pro pochopení činnosti BIS v rámci její působnosti. Práva jsou zakotvena v zákonech č. 154/1994 Sb.²⁰ a č. 153/1994 Sb., avšak poměrně nekonzistentně. Taxativní výčet zpravodajských prostředků nalezneme v § 7 zákona o BIS, jejich přesná specifika se však prolínají téměř celým zákonem. Pro BIS jsou nezbytné k realizování svých pravomocí zpravodajské prostředky (specifické prostředky pro získávání informací BIS), mezi tyto prostředky již zmíněný § 7 řadí *zpravodajskou techniku, krycí prostředky a krycí doklady a sledování*.²¹

Nejprve se tedy zaměřím na práva vyplývající ze zákona o BIS, které mj. opravňuje příslušníky BIS držet a nosit služební střelnou zbraň a použít ji v případech nutné obrany nebo krajní nouze, nicméně nejsou zde pro ně stanoveny žádné specifické důvody opravňující použití střelné zbraně, které by příslušely pouze jim. Zpravodajská technika je tedy zpravodajským prostředkem, jehož používání značně zasahuje do základních lidských práv a svobod. K této problematice se také vyjadřuje Nejvyšší správní soud v rozsudku vydaném dne 25. 11. 2011, kdy jako právní větu uvádí, že „*V bezpečnostním řízení je nutno najít rovnováhu mezi dvěma legitimními, avšak navzájem protichůdnými zájmy – zájmem na zajištění spravedlivého procesu pro toho, jehož bezpečnostní způsobilost je zkoumána (čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod), a zájmem na utajení informací potřebných k ochraně veřejného zájmu. Této rovnováhy nelze dosáhnout bez účinné soudní kontroly. Proto musí mít soud v rámci soudního přezkumu přístup ke všem informacím, na základě nichž bylo rozhodnuto v bezpečnostním řízení.*“²² Právě z tohoto důvodu zákonodárce věnoval právní úpravě zpravodajské techniky mimořádnou pozornost, která je podmiňována mj. předchozím písemným povolením ze strany předsedy senátu vrchního soudu příslušného podle sídla BIS.²³ Taxativní výčet zpravodajské techniky, kterou je zasahováno do základních práv a svobod občanů, nalezneme v § 8 odst. 1 zákona o BIS, z něhož vyplývá, že se jedná o *technické prostředky a zařízení, zejména elektronické, fototechnické, chemické, fyzikálně-chemické, radiotechnické, optické, mechanické anebo jejich soubory, používané utajovaným způsobem při*

a) vyhledávání, otevírání, zkoumání nebo vyhodnocování dopravovaných zásilek,

---

²⁰ Dále jen „zákon o BIS“

²¹ Aktuální znění: zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů

²² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2011, č. j.: 7 As 31/2011-101

²³ Dále jen „soudce“

- b) odposlouchávání, popřípadě zaznamenávání telekomunikačního, radiokomunikačního a jiného obdobného provozu, popřípadě zjišťování údajů o tomto provozu,*
- c) pořizování obrazových, zvukových nebo jiných záznamů,*
- d) vyhledávání použití technických prostředků, které by mohly znemožnit nebo znesnadnit plnění úkolů v rámci Bezpečnostní informační služby,*
- e) identifikaci osob nebo předmětů, popřípadě při zjišťování jejich pohybu za použití zabezpečovací a nástrahové techniky.²⁴*

V následujícím odstavci však nalezneme i negativní vymezení zpravodajské techniky, a to v případě, že nedojde k zásahu do základních lidských práv a svobod občanů. Zatímco toto ustanovení upravuje oprávnění BIS využívat zpravodajskou techniku, § 8a stanoví osobám zajišťujícím veřejnou komunikační síť anebo poskytujícím veřejně dostupné služby elektronických komunikací povinnost poskytovat potřebnou součinnost k realizaci výše uvedených práv.²⁵

Jak již bylo zmíněno výše, BIS potřebuje k využití zpravodajské techniky písemné povolení vydané soudcem, jehož rozsah nesmí překročit. Je vydáváno na nezbytně dlouhou dobu, aby nedocházelo k příliš nepřiměřenému zásahu do práv a svobod občanů a právě z tohoto důvodu je soudce oprávněn požadovat od BIS informace, které by sloužily k posouzení, zda důvody pro vydání povolení stále trvají.

Dalšími zpravodajskými prostředky, které je BIS oprávněna využívat jsou krycí prostředky a krycí doklady. Využití těchto dokladů je zákonem účelově určeno k zastírání skutečné totožnosti příslušníka, jeho příslušnosti k BIS, popřípadě činnosti BIS nebo k utajení objektů BIS. Zákon nám však nestanoví, které doklady mohou být krycím dokladem, pouze stanoví negativní vymezení, které jimi být nemohou. Krycím prostředkem se naopak rozumí prostor nebo činnost, která slouží k zastírání skutečné totožnosti osoby nebo činnosti BIS. Oba tyto prostředky opatřuje BIS na základě rozhodnutí ředitele a vede o nich evidenci dle § 13 odst. 4 a 5 zákona o BIS.

Posledním a zároveň z mého pohledu nejméně specifikovaným zpravodajským prostředkem je oprávnění ke sledování. Zákon nám neposkytuje přesnou definici sledování, pouze vymezuje kompetenci ředitele, či jemu určenému vedoucímu organizačnímu útvaru, rozhodovat o použití sledování a o jeho dokumentaci. Dále opravňuje BIS *žádat technické*

---

²⁴ Aktuální znění: zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů

²⁵ POKORNÝ, Ladislav a kol. *Zákon o zpravodajských službách České republiky; Zákon o Bezpečnostní informační službě; Zákon o Vojenském zpravodajství: komentář*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 77

zabezpečení použití sledování osob a věcí a nástrahové a zabezpečovací techniky pro vlastní potřebu i od jiných, k této činnosti oprávněných orgánů. V tomto případě je povinna doložit, že použití sledování osob a věcí a nástrahové a zabezpečovací techniky bylo podle tohoto zákona povoleno.²⁶

Při využívání výše uvedených zpravodajských prostředků k plnění úkolů je BIS oprávněna využívat služeb, které jsou poskytovány osobami v její prospěch. Pro účely zákona o BIS se touto osobou rozumí fyzická plnoletá osoba, která dobrovolně a utajeným způsobem poskytuje BIS potřebné služby k plnění jejích úkolů. Těmto osobám je však ze strany BIS poskytnuta povinná ochrana před vyzrazením a způsobením újmy na cti, životě, zdraví či majetku.

Na tuto problematiku bych ráda v užší míře navázala dalšími právy náležejícími BIS, nyní již dle zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky²⁷, který dále specifikuje poskytování informací zpravodajským službám. BIS je oprávněna společně s ostatními zpravodajskými službami žádat nezbytnou pomoc a informace od orgánů veřejné správy v souvislosti s plněním úkolů státní správy. Toto oprávnění vychází z principu hospodárnosti, tzn., že BIS nemusí složitě na vlastní náklady opět zjišťovat informace, které získal již jiný státní orgán, stačí ji o ně pouze požádat. Požadovat informace mohou nejen od jiných státních orgánů, ale také od fyzických a právnických osob, což je ostatně upraveno v § 11a a § 11b zákona o ZS. Na místě je však zmínit zásadní rozdíl mezi žádostí od ostatních orgánů veřejné správy, kdy se BIS obrátí bez dalšího na příslušný správní orgán, a žádostí dle § 11a, kdy je nezbytné předchozí povolení předsedy senátu Vrchního soudu v Praze.

Právy, kterými disponuje BIS jakožto zpravodajská služba, je však mnoho. Kromě výše uvedeného dle zákona o BIS a strohého výčtu dle zákona o zpravodajských službách, najdeme také řadu práv ve zvláštních zákonech. Např. v § 2 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, nalezneme oprávnění BIS k přístupu k utajovaným informacím či zacházení s nimi.

---

²⁶ Aktuální znění: zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů

²⁷ Dále jen „Zákon o ZS“

3 Působnost BIS

Vymezení působnosti je pro BIS nezbytné, jelikož pouze v rámci tohoto vymezení mohou orgány uplatňovat své oprávnění a plnit zadané úkoly, kterými může subjekt nebo vykonavatel veřejné správy regulovat společenské vztahy. Působnost nám vymezuje rozsah, obsah a předmět činnosti, která je danému orgánu zákonem svěřena. Rozlišujeme přitom působnost územní, věcnou a funkční, avšak pro účely BIS postačují pouze první dvě zmiňované. „*Uvnitř tohoto okruhu pak subjekt působnosti realizuje svoji pravomoc, jíž se rozumí soubor instrumentů, nástrojů k plnění svěřených úkolů (tedy zejména pravomoc vydávat normativní právní akty nebo individuální právní akty, uzavírat veřejnoprávní smlouvy, provádět dozor či kontrolu a v neposlední řadě i provádět výkon rozhodnutí).*“²⁸

Co se týče věcné působnosti, dělíme zpravodajské služby na civilní a vojenské.²⁹ Civilní zpravodajské služby se zabývají problematikami politických, ekonomických a bezpečnostních aspektů mimo problematiku vojenskou a obrannou a právě z tohoto důvodu je BIS jednou ze služeb s civilní působností.

Určení územní působnosti je nezbytné z důvodu nebezpečí zneužití zákonných oprávnění vnitřních služeb. Zatímco služby vnitřní působí zcela v intencích zákona, vnější služby působí v jádru své činnosti *extra lege* a *contra lege*.³⁰ BIS jakožto služba získávající informace o záměrech a činnostech vlastního státu, zaměřující se na vnitřní bezpečnost státu a hrozby vnitrostátního původu, řadíme mezi službu s vnitřní působností. Předchází činnostem, které mohou ohrozit národní bezpečnost, svrchovanost, územní celistvost, ústavní pořádek či významné ekonomické zájmy státu.³¹ Tato působnost je vymezena v § 5 odst. 1 zákona 153/1994 Sb., následovně:

(1) Bezpečnostní informační služba zabezpečuje informace

- a) o záměrech a činnostech namířených proti demokratickým základům, svrchovanosti a územní celistvosti České republiky,**
- b) o zpravodajských službách cizí moci,**
- c) o činnostech ohrožujících státní a služební tajemství,**

²⁸ KADEČKA, Stanislav, Rigel, Filip. Výkon státní správy – kompetence, odpovědnost. Brno, 2009, s. 6

²⁹ TURBO. Zpravodajské služby [online]. turbo.cdv.tul.cz, [cit. 22. ledna 2021]. Dostupné na < [VS2010: Zpravodajské služby \(tul.cz\)](#)>

³⁰ DUCHEK, Jan. Zpravodajské služby při tvorbě a realizaci bezpečnostní politiky. *Vojenské rozhledy*, 2005, č. 1, s. 51

³¹ MICHÁLEK, Luděk a kol. Zpravodajství a zpravodajské služby. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 68

d) o činnostech, jejichž důsledky mohou ohrozit bezpečnost nebo významné ekonomické zájmy České republiky,

e) týkající se organizovaného zločinu a terorismu.

Konkrétně mezi činnosti, které přiblížím v následujících podkapitolách, řadíme mj. extremismus, terorismus, kontrašpionáž, proliferaci či organizovaný zločin.

3.1 Extremismus

Přesnou definici extremismu v právu nenalezneme, považujeme jej však za vyhraněné ideologické postoje, které se vymykají z ústavních, zákonných norem. Příznivci extremismu projevují značnou míru netolerance a útočí proti základním demokratickým ústavním principům, které nalezneme v českém ústavním pořádku.³²

Extremismus vzniká jako reakce na společenskou situaci, například politickou či ekonomickou krizi a představuje nebezpečný protispolečenský jev. Tato nebezpečnost pro společnost se projevuje zejména tím, že extremistické skupiny velmi snadno získávají nové členy, především z řad mládeže, které se vlivem dané situace nedokáží zařadit do běžné společnosti.³³ Cílem extremistické činnosti je poté prosadit totalitní systém, diktaturu či anarchii a nahradit jimi demokratický systém v zemi. BIS se snaží těmto nepříznivým jevům předcházet na základě zákonného vymezení působnosti v § 5 odst. 1 písm. a) zákona 153/1994 Sb.

3.2 Terorismus

Terorismus provází značné množství definicí, avšak pro účely této práce je stěžejní definování ze strany BIS, která terorismus označuje jako „*násilnou formu prosazování politických zájmů stoupenců určité radikální ideologie (politické, náboženské, nacionalistické, separatistické, ekologické a jiné), cílem násilností je zpravidla civilní obyvatelstvo.*“³⁴

Až do konce 20. století byla teroristická činnost pouze lokálním problémem, která byla spojena s konkrétním konfliktem nebo konfliktní situací. Počátkem 21. století dostala tato hrozba globální rozměr, a to zejména kvůli aktivitám islámských teroristických skupin. Z tohoto důvodu je nyní terorismus považován za nejvýznamnější bezpečnostní hrozbu států,

---

³² ODBOR BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY. Co je extremismus [online]. mvcr.cz, 25. 11. 2010 [cit. 10. listopadu 2020]. Dostupné na <<https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>>.

³³ ŠČUREK, Radomír. Bezpečnostní hrozby terorismus a extremismus, skripta. Ostrava: Technická univerzita, 2008, s. 38

³⁴ BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Terorismus [online]. bis.cz, [cit. 11. listopadu 2020]. Dostupné na <<https://www.bis.cz/terorismus/>>

kteřé pŕedchází nejen zpravodajské sluŕby. Co se tŕče České republiky, můŕeme ji stále chápat jako relativně bezpečnou a pro terorismus nezajímavou zemi. Aby si vřak tento statut udržela, je nezbytnŕ fungujcí zpravodajskŕ a bezpečnostnŕ aparát a jejich vzájemná spolupŕáce.

Podle Miroslava Polreicha „*jediná účinná forma boje proti terorismu je zpravodajskŕ pŕůnik do jejich organizace. Vzhledem k tomu, ŕe teroristické organizace, navíc organizované na ideologickém, nebo náboŕenském základě mají nadnárodní charakter, i obrana musí mít tento zpŕůsob boje.*“³⁵ BIS je oprávněna k výře uvedené účinné formě boje proti terorismu nejen v § 5 odst. 1 písm. e) zákona o ZS, ale také usnesením vlády č. 1060/2006, ve kterém vláda určila BIS jako ústřednŕ zpravodajskou sluŕbu odpovědnou za zpracovávání operativnŕch a analytickŕch informací v souvislosti s bojem proti terorismu.³⁶

3.3 Kontrařpionáž

Kontrařpionážŕ chápeme zabraňování sluŕbám cizŕ moci či fyzickŕm nebo pŕávnickŕm osobám, které jednají ve prospěch cizŕ moci, získávat zákonem chráněné, tedy utajované informace. V zájmu cizŕch zpravodajskŕch sluŕeb je mj. shromáŕdění informací k ekonomické politice, vnitřnŕ a zahraničnŕ politice a k vývoji politickŕch struktur. Proti těmto zásahŕm do soukromŕ státu vystupuje BIS jako kontrarozvědná zpravodajská sluŕba v rámci své působnosti uvedené v § 5 odst. 1 písm. b) zákona o SZ formou informačnŕ a preventivnŕ funkce. Informačnŕ funkcŕ rozumíme poskytování informací zákonem určenŕm osobám a institucŕm o činnostech, záměrech a plánech cizŕ moci na územŕ ČR. Preventivnŕ funkce naopak spočívá v navrhování opatření s cílem co nejvíce ztŕžít zpravodajské operace cizŕ moci na našem územŕ. Pokud se vřak sluŕbám cizŕ moci i pŕes veřkerou snahu BIS podařŕ tyto informace získat, využívají je pŕedevřim k ovlivňování stanovisek ČR v jejich prospěch jak v politické, tak i hospodářské oblasti.³⁷

---

³⁵ POLREICH, Miroslav. Zpravodajská sluŕba: vyšřŕ forma diplomacie. Vydání první. Praha: Česká citadela, 2019, s. 62-63

³⁶ Usnesení Vlády České republiky ze dne 13. zářŕ 2006, č. 1060/2006

³⁷ BEZPEČNOSTNŕ INFORMAČNŕ SLUŕBA. Kontrařpionáž [online]. bis.cz, [cit. 11. listopadu 2020]. Dostupnŕ na < <https://www.bis.cz/kontraspionaz/>>

3.4 Organizovaný zločin

Organizovaný zločin představuje v současné globalizované společnosti významnou hrozbu bezpečnosti a ekonomické stability.³⁸ Jde zejména o pronikání do orgánů státní moci, včetně Policie ČR a justice, kde subjekty prosazují své partikulární zájmy a narušují tak legalitu a nezávislost výkonu státní moci a legitimacy rozhodování státních orgánů. Zločinecké skupiny jsou tvořeny především na základě národnostní příslušnosti a vyznačují se systematickostí a značným rozsahem svých aktivit.³⁹

BIS však nemá za úkol odhalovat konkrétní trestní činnost a vyvozovat trestní postihy dle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ale především odkrývat potencionální organizované zločiny a zmírňovat jejich dopad mj. na výkon státní moci. Mezi hlavní metody působení organizovaných skupin BIS identifikuje především „*využívání korupce, aktivaci klientelistických vazeb, koluzi, uplatňování ekonomického vlivu či nátlaku, mediální manipulaci, využívání firem a společností legální ekonomiky či zneužívání struktur nevládních organizací.*“⁴⁰

3.5 Proliferace

Pod pojmem proliferace rozumíme nelegální šíření zbraní hromadného ničení, jejich nosičů a mezinárodně kontrolovaných položek.⁴¹ Zbraně hromadného ničení jsou zejména jaderné, chemické či biologické a jejich šíření řadíme mezi závažné globální rizika, především v případě jejich získání a použití teroristickými skupinami. Jelikož hovoříme o globální hrozbě, zapojuje se do boje proti proliferaci nejen BIS, ale také např. OSN, OBSE, NATO a celá EU, která se snaží zamezit transferům pomocí mezinárodních dohod.⁴²

Co se týče BIS, její úlohou je v boji proti proliferaci získávání, shromažďování a vyhodnocování informací o rizikových aktivitách státních a nestátních aktérů s cílem eliminovat zneužití zbraní hromadného ničení a zabránit tak ztrátám na lidských životech.⁴³

³⁸ MICHÁLEK, Luděk a kol. Zpravodajství a zpravodajské služby. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 205

³⁹ BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Organizovaný zločin [online]. bis.cz, [cit. 11. listopadu 2020]. Dostupné na < <https://www.bis.cz/organizovany-zlocin/> >

⁴⁰ Tamtéž

⁴¹ FOKT, Martin, NOVOTNÝ Antonín, OTRÍŠAL Pavel. Některé nástroje bezpečnostní politiky České republiky k zamezení proliferace jaderných a chemických zbraní. *Vojenské rozhledy*. 2019, č. 3 [online]. vojenskerozhledy.cz, [cit. 12. listopadu 2020]. Dostupné na < <https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/bezpecnostni-a-obrana-politika/nastroje-k-zamezeni-proliferaace-zhn> >

⁴² MICHÁLEK, Luděk a kol. Zpravodajství a zpravodajské služby. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 204

⁴³ BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Proliferace [online]. bis.cz, [cit. 12. listopadu 2020]. Dostupné na < <https://www.bis.cz/proliferaace-sireni-zbrani-hromadneho-niceni/> >

Tyto informace je oprávněna získávat nejen na základě působnosti v § 5 odst. 1 písm. d) zákona SZ, ale také prostřednictvím mezinárodních úmluv, např. BTWC - Úmluva o zákazu biologických a toxinových zbraní, NPT - Smlouva o nešíření jaderných zbraní a mezinárodních kontrolních režimů, dále např. NSG – skupina jaderných dodavatelů, WA – ujednání o kontrolách vývozu konvenčních zbraní a technologií dvojího použití.

4 Spolupráce

V současné době význam spolupráce s ostatními zpravodajskými službami neustále narůstá. Je důležitá zejména při zpravodajské činnosti, aby mohly zpravodajské služby operativně a racionálně plnit stanovené úkoly. Jedná se tedy například o včasnou výměnu informací, správnou formulaci vzájemných požadavků s ohledem na specifické možnosti jednotlivých služeb atd.⁴⁴ Spolupráce se stává nezbytnou především v oblastech, které tvoří priority činnosti zpravodajských služeb, zejména související s terorismem. V této oblasti má jejich spolupráce preventivní charakter spočívající v získávání informací, které by mohly směřovat k předejití teroristickému útoku, a jelikož má terorismus nadnárodní povahu, je nezbytná i mezinárodní spolupráce, nepostačuje tedy pouhá spolupráce zpravodajských služeb uvnitř státu.⁴⁵ V případě spolupráce mezi českými zpravodajskými službami navzájem se tak děje na základě dohod, které musí být uzavírány se souhlasem vlády dle § 9 zákona o ZS. Meziresortní dohody tohoto typu mají zejména praktický význam, jelikož jde o písemné zachycení detailních pravidel spolupráce, která nemohou být upravena v právním předpise a zároveň vytváří optimální podmínky pro spolehlivé a rychlé plnění společných, nebo obecných bezpečnostních a ekonomických zájmů státu.⁴⁶ Nesmíme však opomenout ani právní význam vyplývající z těchto dohod ke konkrétním lidem, kteří je budou realizovat v praxi. Tento právní význam spatřujeme zejména v možnosti vyvozovat důsledky (např. kázeňské řízení, služební hodnocení) pro služební poměr příslušníků, kteří nejednají v souladu s dohodou, ač s ní měli být řádně seznámeni.⁴⁷

Pravidelnými adresáty zpravodajských informací a analytických materiálů jsou zbývající dvě zpravodajské služby České republiky, tj. Vojenské zpravodajství a Úřad pro zahraniční styky a informace. Podle Miroslava Polreicha se tyto služby v současnosti zaměřují „na informace mající jiný než pouze národní zájem neboť do popředí vystupují globální problémy a nutnost jejich řešení na základě spolupráce a vzájemné důvěry těchto služeb. Současné problémy mají univerzální charakter a globální odpovědnost, která má nyní i charakter existenční. Ve vztahu k udržitelnosti lidské populace si nejenom vynucuje, ale přímo odsuzuje státní a mezinárodní orgány, stejně jako celé společenství ke spolupráci.“⁴⁸

---

⁴⁴ SVOBODA, Ivo et al. *Úvod do zpravodajství*. Brno: Univerzita obrany, 2008, s. 21

⁴⁵ MICHÁLEK, Luděk a kol. *Zpravodajství a zpravodajské služby*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 83

⁴⁶ SVOBODA, Ivo et al. *Úvod do zpravodajství*. Brno: Univerzita obrany, 2008, s. 21

⁴⁷ POKORNÝ, Ladislav a kol. *Zákon o zpravodajských službách České republiky; Zákon o Bezpečnostní informační službě; Zákon o Vojenském zpravodajství: komentář*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 22-23

⁴⁸ POLREICH, Miroslav. *Zpravodajská služba: vyšší forma diplomacie*. Praha: Česká citadela, 2019, s. 14

4.1 Spolupráce BIS se zpravodajskými službami cizí moci

Vzhledem k větší efektivnosti plnění úkolů v rámci vymezené působnosti je BIS oprávněna spolupracovat se zpravodajskými službami cizí moci. Efektivnost takové spolupráce spočívá nejen v přínosu informací, ale významně i v úspoře finančních nákladů. V rámci zpravodajských služeb je výměna zpravodajských informací na mezinárodní úrovni označována jako LIAISON a tvoří nezbytnou úlohu v boji proti terorismu či organizovanému zločinu, tzn., bez její existence by jim vůbec nebylo možno čelit.⁴⁹

Vymezení této mezinárodní spolupráce nalezneme v ustanovení § 10 zákona o SZ, avšak jeho výklad není zcela jednoznačný. Můžeme si ho vyložit například tak, že postačí pouze jediný souhlas vlády pro veškerou spolupráci se zpravodajskými službami cizí moci. Stěžejní je zde systematické zařazení ustanovení, kterému předchází § 9 téhož zákona, ze kterého vyplývá značná pluralita dohod, tedy i souhlasů vlády. Lze tedy vyvodit, že zpravodajské služby včetně BIS nemohou navázat spolupráci s orgány jiných států, aniž by o tom vláda věděla. Z tohoto důvodu je vzájemná spolupráce schvalována usnesením vlády jmenovitě pro každou zpravodajskou službu cizí moci, neexistuje tedy žádné generální usnesení.⁵⁰

Mezinárodní spolupráci zpravodajských služeb lze rozdělit na spolupráci multilaterální a bilaterální. BIS, ostatně jako všechny české zpravodajské služby, spolupracuje formou bilaterální, která spočívá ve sdílení zpravodajských informací a analyzování společných zájmů. Tento typ spolupráce zahrnuje nezbytnou kázeň, tzn., aby obě strany důsledně dodržovaly základní dohodu obsahující pravidla pro poskytování informací, a to, že těmto informacím bude poskytnuta ochrana dle stupně jejich utajení. V této souvislosti je nutno podotknout, že z právního hlediska je třeba podrobovat poskytnuté informace kontrolnímu mechanismu uplatňovanému v zemi původu i normám platným v domácím právu. Informace, které jsou poskytovány zahraniční službou nebo mezinárodní organizací, mohou být tedy předány cizím službám pouze tehdy, zavážou-li se, že je budou používat a uchovávat v souladu s pravidly, které se uplatňují v domácím právu na službu, která je poskytuje.⁵¹

---

⁴⁹ KUČERA, Miloslav. Zpravodajské prostředky a metody, Organizace zpravodajských služeb, Role z.s. v procesu bezpečnosti. [online], [cit. 9. března 2021]. Dostupné na <[<Zpravodajská služba \(cvut.cz\)>](http://Zpravodajská služba (cvut.cz))>

⁵⁰ POKORNÝ, Ladislav a kol. Zákon o zpravodajských službách České republiky; Zákon o Bezpečnostní informační službě; Zákon o Vojenském zpravodajství: komentář. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 24

⁵¹ MICHÁLEK, Luděk a kol. Zpravodajství a zpravodajské služby. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 84

Multilaterální spolupráce není zpravodajskými službami příliš upřednostňována, nicméně z výroční zprávy BIS z roku 2019 vyplývá, že i do této formy kooperace je BIS zapojována. Jedná se např. o Counter-Terrorist Group nebo NATO Civilian Intelligence Committee.⁵²

Vzhledem k položce 16, přílohy č. 18 nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, ve znění pozdějších předpisů, jsou informace o spolupráci se službami cizí moci utajovány, nelze tedy z otevřených zdrojů získat cokoli bližšího k dané problematice.

4.2 Spolupráce BIS s Policií ČR

Na základě ustanovení § 8 odst. 3 zákona o ZS a § 14 a § 78 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, jsou BIS a Policie ČR oprávněni ke spolupráci, která se odvíjí od konkrétních dohod uzavíraných s příslušnými policejními útvary. Co se týče zákonných podmínek spolupráce Policie ČR s jinými subjekty jak už veřejného či soukromého práva, nalezneme je v již zmiňovaném ustanovení § 14 zákona o policii *„Policie při plnění svých úkolů spolupracuje s ozbrojenými silami, bezpečnostními sbory a dalšími orgány veřejné správy, jakož i s právníckými a fyzickými osobami.“*⁵³ Citované ustanovení odkrývá Policii ČR širokou škálu možné spolupráce, kterou je třeba doplnit o formu předávání informací dle § 78 téhož zákona. Dle RNDr. Daniela Havránka *„ustanovení označují původce předávaných informací, oprávněné adresáty, vymezují věcné určení předávaných informací a zákonné podmínky pro předávání. Nelze z nich ale dovozovat reciprocitu nárokovou. Předání informace v režimu těchto zákonných ustanovení nezakládá právní povinnost druhého subjektu předat informaci odpovídajícího obsahu nebo důležitosti.“*⁵⁴

Na rozdíl od právní úpravy spolupráce Policie ČR je zákon o zpravodajských službách v tomto ohledu zdrženlivější. *„Slova spolupráce a spolupracovat lze expressis verbis v textu zákona o zpravodajských službách nalézt pouze v § 9 a 10 a v jejich společném záhlaví, které zní „Spolupráce zpravodajských služeb“. V uvedené dvojici paragrafů jsou položeny zákonné základy pro „odvětvovou“ spolupráci zpravodajských služeb, a to ve dvou vertikálně rozlišených úrovních: v národním režimu vnitřní spolupráce zpravodajské komunity (§ 9)*

---

⁵² BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2019 [online]. bis.cz, 10. 11. 2020 [cit. 14. listopadu 2020]. Dostupné na < <https://www.bis.cz/vyrocnizpravy/vyrocnizprava-bezpecnostni-informacni-sluzby-za-rok-2019-c665e2a7.html> >

⁵³ Aktuální znění: zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁴ HAVRÁNEK, Daniel. Správní právo 3 [online]. mvcr.cz [cit. 15. listopadu 2020]. Dostupné na <<https://www.mvcr.cz/clanek/pravni-ramec-spoluprace-zpravodajskych-sluzeb-a-policie-ceske-republiky.aspx>>

a v mezinárodním režimu spolupráce domicilních zpravodajských služeb se zpravodajskými službami cizí moci (§ 10).“⁵⁵

Tuto spolupráci zastřešuje také rámcová smlouva z roku 1995, která byla podepsána ředitelem BIS, ministrem vnitra a policejním prezidentem. Obsahem této smlouvy je vymezení základní oblasti kooperace a v mezích stanoveného režimu opravňuje nižší organizační celky k uzavírání dílčích, konkrétních dohod.⁵⁶ Na základě těchto dohod dochází mj. k výměně informací prostřednictvím institutu dožádání upraveného v § 13 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Děje se tak z důvodu zásady hospodárnosti, která předpokládá co nejmenší náklady řízení i minimální zátěž stran. Institut dožádání může vedle Policie ČR využívat např. i příslušné státní zastupitelství ke konkrétnímu trestnímu řízení.

Pro bližší porozumění dané kooperace můžeme nahlédnout do výročních zpráv, kdy v roce 2019 spolupracovala BIS v rámci jednotlivých útvarů Policie ČR s Ředitelstvím služby cizinecké policie ohledně vyhodnocování bezpečnostních rizik spojených s udělováním víz, na kterém se BIS podílí již od roku 2000. Další formou spolupráce bylo posuzování důvěryhodnosti fyzických osob pro účely vydání osvědčení vyplývající z ustanovení novely zákona č. 49/1997 Sb., o civilním letectví.⁵⁷

---

⁵⁵ Tamtéž

⁵⁶ KOVÁRNÍK, Libor. Bezpečnostní informační služba [online]. bezpečnostni-sbory.cz, [cit. 15. listopadu 2020]. Dostupné na < <http://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/2-2010/bis.htm> >

⁵⁷ BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2019 [online]. bis.cz, 10. 11. 2020 [cit. 14. listopadu 2020]. Dostupné na < <https://www.bis.cz/vyrocnizpravy/vyrocnizprava-bezpecnostni-informacni-sluzby-za-rok-2019-c665e2a7.html> >

5 Dysfunkční projevy ve veřejné správě

BIS svou činnost mimo jiné zaměřuje na ochranu ústavnosti a demokratických základů státu, které v roce 2019 podle výroční zprávy ohrožovalo šíření manipulativního zpravodajství a dezinformací, a to mělo za následek podryvání důvěry v demokratický právní stát. V témže roce se zaměřovala i na volby do Evropského parlamentu, kdy snahou bylo odhalit možné pokusy o nelegitimní ovlivňování výsledků voleb, avšak v tomto ohledu žádné důkazní informace BIS nezískala. Mnohem úspěšnější byla v odhalování činností ohrožující bezpečnost nebo významné ekonomické zájmy České republiky, jelikož odhalila spoustu pochybení v oblasti veřejné správy. Tato problematika mě natolik zaujala, že jsem provedla srovnání výročních zpráv za posledních pět let, abych zjistila, zda se tato pochybení stupňují či naopak eliminují, a to i díky přijatému zákonu č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), který Poslanecká sněmovna schválila jako prostředek k legalitě a efektivitě nakládání s veřejnými prostředky.⁵⁸

Nyní se zaměřím na jednotlivé roky dle výročních zpráv, kdy jako první věnuji pozornost roku 2015. V tomto roce se dysfunkce veřejné správy, jako důsledek moderního organizovaného zločinu, projevovala na pomezí veřejných zakázek a korupcí, a to jak na centrální, tak i regionální úrovni. K dysfunkci docházelo zejména proto, že státní úředníci či vysoce postavené osoby neměli dostatečnou odpovědnost za důsledky svých rozhodnutí, a to mělo za následek neúčelné hospodaření se svěřeným majetkem. Docházelo k poškozování zájmů nejen České republiky, ale také zájmů Evropské unie, za kterými nestála pouhá nedbalost, nýbrž záměrné konání určitých osob působících ve státní správě či samosprávě, které bylo motivováno zjištěnými zájmy. „*Prosazování těchto zájmů doprovázel lobbying nebo takové motivování představitelů veřejné správy, které hraničilo s korupcí,*“⁵⁹ uvádí zpráva, která mimo to konkretizuje cíle nelegitimního lobbyingu, kdy „*Jeho častým cílem byly opět normy rozhodování týkající se energetiky a zdravotnictví. Pro tato odvětví jsou charakteristické atributy, které vytvářejí podmínky pro lobbying – silná státní regulace, velký objem veřejných financí a silný privátní zájem na jejich využití.*“⁶⁰ V témže roce se dysfunkce veřejné správy projevovala také ve zdánlivém naplňování veřejného zájmu, kdy docházelo k neúčelnému vynakládání veřejných prostředků. To mělo sice za následek

⁵⁸ PILÍK, Václav. Zákon o registru smluv – vzhled do úpravy [online]. citime.cz, [cit. 26. ledna 2021]. Dostupné na < [Zákon o registru smluv – vzhled do úpravy | CI time](#) >

⁵⁹ BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2015 [online]. bis.cz, [cit. 26. ledna 2021]. Dostupné na < [2015-vz-cz.pdf \(bis.cz\)](#) >

⁶⁰ Tamtéž

vyvádění státních peněz do soukromých rukou, ale především šlo o ohrožení důvěryhodnosti a efektivnosti výkonu veřejné správy.⁶¹

V roce 2016 se dle výroční zprávy nezlepšilo vůbec nic, spíše naopak. Zatímco v roce 2015 byly hlavním předmětem dysfunkce veřejné správy veřejné zakázky v oblasti energetiky a zdravotnictví, v roce 2016 se o to více rozšířil zájem o dopravní infrastrukturu, která se v předchozím roce dostávala do popředí jen zřídka, a to zejména v oblasti železniční výstavby či v souvislosti s životním prostředím. I nadále přetrvávalo neúčelné nakládání s veřejnými prostředky, které bylo prezentováno jako naplňování veřejného zájmu. Ten měl v tomto roce i neekonomickou povahu, a to například zájem na lepší zdravotní péči. Klientelistické skupiny se i nadále snažily ovlivňovat úředníky některých ministerstev a jim podřízených úřadů a legislativní proces. Jako příklad zpráva uvádí ovlivnění podoby vládního návrhu zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. Ze zprávy také vyplývá, že „BIS informovala o případech, kdy se státní úředníci při výkonu funkce dostávali do zjevného střetu zájmů, a o situacích, kdy některým podnikatelským subjektům nabízejí služby, za které očekávají finanční zisk nebo jiné protislužby.“⁶² V roce 2016 se také rozšířila dysfunkce ze státu do krajů a měst, tedy na úroveň samosprávy, a to zejména v oblasti veřejného zadávání zakázek a obchodu s městským majetkem. To mělo za následek nelegitimní popř. nelegální vynakládání veřejných prostředků za přítomnosti korupce a střetu zájmů.⁶³ „Tato praxe byla velmi často založena na nestandardních vazbách mezi úředníky a privátními společnostmi v pozici dodavatele veřejné zakázky či obchodního partnera. Dysfunkční projevy postihovaly nejen finální fázi rozhodovacího procesu, tj. konečný výběr dodavatele, ale také jeho počáteční fázi v podobě manipulací s odbornými studii a posudky za účelem tendenčního ovlivnění výsledných závěrů a doporučení pro zadavatele,“⁶⁴ popisuje BIS.

V roce 2017 se opakovaly a přejímaly chyby z minulých let. V tomto roce byl stát nucen vypsát na dané služby nové soutěže, aby bylo možné přizpůsobit podmínky tehdejší tržní situaci a dosáhnout celkového zlepšení. Tyto cíle však nebyly naplněny, jelikož se stát

---

⁶¹ VÁLOVÁ, Irena. BIS: Stát trpí nefunkčností, lobováním a vykrádáním rozpočtů pod záštitou veřejného zájmu [online]. ceska-justice.cz, [cit. 26. ledna 2021]. Dostupné na <[BIS: Stát trpí nefunkčností, lobováním a vykrádáním rozpočtů pod záštitou veřejného zájmu - Česká justice \(ceska-justice.cz\)](https://ceska-justice.cz/)>

⁶² BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2016 [online]. bis.cz, [cit. 26. ledna 2021]. Dostupné na <[2016-vz-cz.pdf \(bis.cz\)](https://bis.cz/)>

⁶³ VÁLOVÁ, Irena. BIS: Neúčelné nakládání s prostředky jménem veřejného zájmu pokračuje [online]. ceska-justice.cz, [cit. 26. ledna 2021]. Dostupné na <[BIS: Neúčelné nakládání s prostředky jménem veřejného zájmu pokračuje - Česká justice \(ceska-justice.cz\)](https://ceska-justice.cz/)>

⁶⁴ BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2016 [online]. bis.cz, [cit. 26. ledna 2021]. Dostupné na <[2016-vz-cz.pdf \(bis.cz\)](https://bis.cz/)>

ocital ve velmi nevýhodné pozici, kdy na základě uzavřených smluv v předcházejících letech, nemohl vybrat nového dodavatele. V této souvislosti BIS odhalila hned několik případů, kdy stávající dodavatelé uplatňovali právě zmiňované nelegitimní metody při uzavírání smluv pro vítězství v nové soutěži. „Mezi takové metody patřily snahy získávat s využitím vytvořených personálních vazeb interní informace zadavatele, pokusy odradit potenciální konkurenty od podání nabídky či jinak ovlivňovat jejich rozhodování, odpírání či obstruování součinnosti při případném přechodu na jiného dodavatele nebo záměry zneužít, popř. ovlivnit, šetření různých orgánů kontrolujících postup zadavatele.“⁶⁵ Při zadávání zakázek společnostmi, které byly ovládnuty státem, i nadále přetrvávaly případy, které měly charakter korupce. Avšak v tomto roce se v oblasti veřejné správy dostáváme i k pozitivním zprávám, které se týkají kartelových dohod mezi zájemci o stavební zakázky na výstavbu dopravní infrastruktury. „Situace na trhu i změna přístupu zadavatelů vedly k částečné eliminaci prostoru pro kartely, což mělo dle všeho pozitivní dopad na výdaje v tomto segmentu investic.“⁶⁶

I v roce 2018 přetrvávaly nelegitimní lobbistické aktivity, klientelismus a obcházení zákonných pravidel, avšak mnohem větší pozornost BIS věnovala zásahům do veřejné správy ze zahraničních zemí v souvislosti s udělováním víz do České republiky. Od roku 2009 se za úplaty prováděly v informačním systému Visapoint, realizovaném Ministerstvem zahraničních věcí, zápisy na termíny pohovorů pro získání víz. Právě tento informační systém byl spoustu let kritizován, jelikož docházelo k machinacím ze strany zprostředkovatelů, kteří zaplňovali veškeré volné termíny fiktivními osobami za účelem znemožnit zápis reálným žadatelům. Za místo v elektronické frontě poté vyžadovali až několik tisíc eur za osobu.⁶⁷ I přes značnou vlnu judikátů byl informační systém Visapoint ukončen až v roce 2017, a to z důvodu vypršení smlouvy s provozovatelem. Došlo také k rozsudku Nejvyššího správního soudu, který vyhověl dvěma stěžovatelům na systém registrace, což mělo na neprodloužení smlouvy značný vliv.⁶⁸ V rozsudku č. j. 8 A 219/2015 – 53, Nejvyšší správní soud v rozšířeném senátu však konstatoval, že „Nejvyššímu správnímu soudu není známo, že by veřejná správa tuto judikaturu reflektovala tak, že by systém Visapoint v ní uvedeným požadavkům přizpůsobila. Naopak, z jednání veřejné správy je patrné, že se všemi prostředky

⁶⁵ BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2017 [online]. bis.cz, [cit. 28. ledna 2021]. Dostupné na <[2017-vz-cz.pdf \(bis.cz\)](#)>

⁶⁶ Tamtéž

⁶⁷ BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2018 [online]. bis.cz, [cit. 28. ledna 2021]. Dostupné na <[2018-vz-cz.pdf.pdf \(bis.cz\)](#)>

⁶⁸ ŠAFARÍKOVÁ, Kateřina. Kritizovaný Visapoint skončil, na pracovní víza do Česka by měly být kvóty [online]. respekt.cz, [cit. 28. ledna 2021]. Dostupné na <[Kritizovaný Visapoint skončil, na pracovní víza do Česka by měly být kvóty • RESPEKT](#)>

snažila podstatu věci neměnit a i nadále si zachovat možnost zcela neprůhledného, nepředvídatelného a z vnějšku prakticky nekontrolovatelného postupu při „nabírání“ žádosti o pobytová oprávnění.“⁶⁹ I přes to, že došlo k ukončení provozu informačního systému Visapoint, což zprostředkovatelům zkomplikovalo cestu za vlastním obohacením, BIS odhalila v roce 2018 hackery původem z Ruska a Vietnamu, kteří stahovali ze serverů státu komunikaci nejvyšších představitelů Černínského paláce a využívali ji k manipulaci s vízy.⁷⁰

Výroční zpráva za rok 2019 jako by jen kopírovala předcházející roky. I nadále přetrvával klientelismus, korupce a nelegitimní lobbing, které byly srovnatelné s minulým obdobím. V oblasti energetiky, zdravotnictví či telekomunikacích BIS odhalila snahu ovlivnit legislativní proces a personální obsazení nelegitimními metodami, a to ze strany významných účastníků trhu. „Mezi nejčastěji používané postupy patřilo zkreslování původu podkladů s cílem vytvořit zdání jejich objektivitu, vyvolávání nedůvodných obav z negativních důsledků pro rozhodující osoby nebo snaha promlouvat do personálního obsazení klíčových úřadů.“⁷¹ V roce 2019 se naopak zhoršily oproti roku 2017 kartelové dohody mezi dodavateli při zadávání zakázek státními institucemi nebo státem ovládanými společnostmi.

Na základě zhodnocení výročních zpráv za období od roku 2015 do roku 2019 se domnívám, že činnosti a informovanosti BIS se nepřikládá přílišná váha. BIS má sice ze zákona povinnost předávat informace o činnostech, které ohrožují či mohou ohrozit významné ekonomické zájmy státu, avšak zákon nám nestanoví žádná jiná omezení ve vztahu k charakteru zmiňovaných činností, a to ani v případě jejich nelegálnosti. BIS totiž na rozdíl od Policie ČR, které zpravidla poskytuje informace, nedisponuje pravomocemi ani potřebnými nástroji. Poznatky BIS tedy nelze přímo využít v trestním řízení a nemůže proto sama ovlivnit nejen dysfunkční projevy ve veřejné správě. Nedocení BIS usuzuji z toho důvodu, že za celých pět let nedošlo k výraznému zlepšení právě ve zmiňované oblasti dysfunkce veřejné správy. Došlo naopak ke zhoršení ze strany cizí moci i uvnitř státu působením klientelistických skupin. Ty se snažily ovlivňovat veřejné zakázky ve všech letech, avšak v roce 2016 došlo dle mého názoru k nejvíce impertinentnímu zásahu, kdy se tyto skupiny snažily ovlivňovat legislativní proces prostřednictvím úředníků některých ministerstev a jim podřízených úřadů. Naopak k pozitivní skutečnosti došlo v roce 2017, kdy se eliminovaly kartelové dohody, avšak ani v této oblasti netrvalo zlepšení dlouho,

---

⁶⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2016, č. j. 8 A 219/2015-53

⁷⁰ VALÁŠEK, Lukáš, VLKOVÁ, Jitka. Hackeři prolomili systém na udělování víz do ČR, vydělali stovky milionů [online]. idnes.cz, [cit. 28. ledna 2021]. Dostupné na <[Hackeři prolomili systém na udělování víz do ČR, vydělali stovky milionů - iDNES.cz](#)>

⁷¹ BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2019 [online]. bis.cz, [cit. 29. ledna 2021]. Dostupné na <[2019-vz-cz.pdf \(bis.cz\)](#)>

jelikož v roce 2019 odhalovala BIS obdobné případy. Významný přínos BIS spatřuji zejména v odhalení zprostředkovatelů víz a jejich machinací v roce 2018. I přes to, že v roce 2017 došlo po 8 letech k ukončení provozu informačního systému Visapoint, docházelo k vlastnímu obohacení ze strany hackerů původem z Ruska a Vietnamu. To však BIS včas odhalila a trůfám si říci, že i díky této skutečnosti se více vryla do podvědomí široké veřejnosti. Z logiky věci tedy vyplývá, že BIS svou práci plní svědomitě a pilně, nicméně jde dle mého názoru o nedoceněný a nepříliš uznávaný státní orgán, který není natolik vlivný, aby docílil odstranění dysfunkcí ve veřejné správě.

Závěr

Jelikož jsou utajované služby na našem území již značnou dobu let a stále nejsou příliš v podvědomí občanů, přišla mi volba tohoto tématu užitečná. Informace o zpravodajských službách, přesněji pro účely této práce o BIS, nalezneme pouze ve kvalifikovaných zdrojích, jako jsou výroční zprávy BIS a zákony, ke kterým se běžní občané málokdy dostanou. Touto bakalářskou prací jsem se tedy pokusila o přiblížení dané problematiky v obecné rovině.

Práce měla za cíl odhalit, jakou má BIS důležitost při uplatňování své působnosti a zodpovězení otázky, zda je nepostradatelnou součástí systému ČR při odhalování dysfunkcí ve veřejné správě, což považuji za problémový aspekt. Dále jsem se v práci snažila zodpovědět, jaké je postavení BIS ve veřejné správě a jaká je významnost spolupráce.

Právě tomuto výše uvedenému problémovému aspektu jsem věnovala pozornost v poslední kapitole, kde jsem srovnala výroční zprávy od roku 2015 až do roku 2019 a provedla vlastní analýzu. Abych tuto analýzu mohla uskutečnit, musela jsem nejprve vymezit BIS jako takovou a určit jaké pravomoci může plnit na základě své působnosti. Právě působnosti jsem věnovala značnou část práce, jelikož se domnívám, že právě z důvodu působnosti by mohla být pro širokou veřejnost atraktivnější. Nedílnou součástí práce bylo také vymezení spolupráce, a to jak se zpravodajskými službami, tak Policií ČR. Právě Policie ČR je jedním ze státních orgánů, kterému BIS zpravidla poskytuje informace získané svou činností, což je při odhalování dysfunkce ve veřejné správě důležité.

Ve veřejné správě má BIS své jednoznačné postavení, kdy vystupuje jako státní orgán, přesněji jako tajná služba. Jak již z práce vyplývá, řadíme ji mezi veřejné bezpečnostní sbory, které jsou součástí bezpečnostního systému ČR. Ta však na rozdíl od ostatních bezpečnostních sborů nedisponuje výkonnými pravomocemi a chápeme ji tedy pouze jako preventivní státní orgán. Preventivní z toho důvodu, že její činnost směřuje k pouhému odhalování možného rizika a předávání těchto informací příslušným orgánům. Z toho vyplývá, že i když je působnost BIS rozsáhlá a odhaluje možné hrozby uvnitř státu nebo ze strany cizích států, nemůže jim sama zabránit, má pouze informativní povahu. Právě to s sebou nese otázku, zda je tedy BIS nedílnou součástí systému ČR při odhalování dysfunkcí ve veřejné správě. Po provedení analýzy výročních zpráv za pět let se domnívám, že BIS má své opodstatněné místo v systému ČR. Odhalila spoustu korupcí a nátlaků ze strany klientelistických skupin. Za jeden z největších přínosů BIS za těchto pět let považuji

odhalení hackerů původem z Číny a Vietnamu při zprostředkovávání víz v roce 2018. Přesněji tedy rok po ukončení provozu informačního systému Visapoint.

Závěrem lze tedy konstatovat, že BIS je nepostradatelnou součástí systému ČR, jediný problém vidím v tom, že ji není poskytována přílišná důvěra, a to jak ze strany občanů, tak i organizačních složek státu.

Seznam použitých zdrojů

Literatura

- 1) DUCHEK, Jan. Zpravodajské služby při tvorbě a realizaci bezpečnostní politiky. *Vojenské rozhledy*, 2005, č. 1
- 2) MICHÁLEK, Luděk a kol. Zpravodajství a zpravodajské služby. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013
- 3) KADEČKA, Stanislav, Rigel, Filip. Výkon státní správy – kompetence, odpovědnost. Brno, 2009
- 4) POKORNÝ, Ladislav, Zpravodajské služby. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Auditorium, 2012
- 5) POKORNÝ, Ladislav a kol. Zákon o zpravodajských službách České republiky; Zákon o Bezpečnostní informační službě; Zákon o Vojenském zpravodajství: komentář. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2018
- 6) POLIÁN, Milan. Organizace a činnost veřejné správy. Praha: Prospektrum, 2001
- 7) POLREICH, Miroslav. Zpravodajská služba: vyšší forma diplomacie. Vydání první. Praha: Česká citadela, 2019
- 8) SLÁDEČEK, Vladimír. Obecné správní právo. 4., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019
- 9) SVOBODA, Ivo et. al. Úvod do zpravodajství. Brno: Univerzita Obrany, 2008
- 10) ŠČUREK, Radomír. Bezpečnostní hrozby terorismus a extremismus, skripta. Ostrava: Technická univerzita, 2008

Právní předpisy

- 1) Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- 2) Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- 3) Zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů
- 4) Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů
- 5) Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Judikatura

- 1) Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 6. 2000, č. j. 25 Cdo 1121/2000
- 2) Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2011, č. j.: 7 As 31/2011-101
- 3) Usnesení Vlády České republiky ze dne 13. září 2006, č. 1060/2006
- 4) Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2016, č. j. 8 A 219/2015-53

Internetové zdroje

- 1) BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Znak služby, služební přísaha a průkaz [online]. bis.cz, [cit. 24. ledna 2020]. Dostupné na <[Znak služby, služební přísaha a průkaz | BIS](#)>
- 2) NÁRODNÍ BEZPEČNOSTNÍ ÚŘAD. Bezpečnostní řízení [online]. nbu.cz, [cit. 18. března 2021]. Dostupné na <[Bezpečnostní řízení \(nbu.cz\)](#)>
- 3) TURBO. Zpravodajské služby [online]. turbo.cdv.tul.cz, [cit. 22. ledna 2021]. Dostupné na <[VS2010: Zpravodajské služby \(tul.cz\)](#)>
- 4) ODBOR BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY. Co je extremismus [online]. mvcr.cz, 25. 11. 2010 [cit. 10. listopadu 2020]. Dostupné na <<https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>>
- 5) BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Terorismus [online]. bis.cz, [cit. 11. listopadu 2020]. Dostupné na <<https://www.bis.cz/terorismus/>>
- 6) BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Kontrašpionáž [online]. bis.cz, [cit. 11. listopadu 2020]. Dostupné na <<https://www.bis.cz/kontraspionaz/>>
- 7) BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Organizovaný zločin [online]. bis.cz, [cit. 11. listopadu 2020]. Dostupné na <<https://www.bis.cz/organizovany-zlocin/>>
- 8) FOKT, Martin, NOVOTNÝ Antonín, OTŘÍŠAL Pavel. Některé nástroje bezpečnostní politiky České republiky k zamezení proliferace jaderných a chemických zbraní. *Vojenské rozhledy*. 2019, č. 3 [online]. vojenskerozhledy.cz, [cit. 12. listopadu 2020]. Dostupné na <<https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/bezpecnostni-a-obrana-politika/nastroje-k-zamezeni-prolifera-zhn>>
- 9) BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Proliferace [online]. bis.cz, [cit. 12. listopadu 2020]. Dostupné na <<https://www.bis.cz/prolifera-sireni-zbrani-hromadneho-niceni/>>

- 10) KUČERA, Miloslav. Zpravodajské prostředky a metody, Organizace zpravodajských služeb, Role z.s. v procesu bezpečnosti. [online], [cit. 9. března 2021]. Dostupné na <[Zpravodajská služba \(cvut.cz\)](#)>
- 11) BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2019 [online]. bis.cz, 10. 11. 2020 [cit. 14. listopadu 2020]. Dostupné na <<https://www.bis.cz/vyrocní-zpravy/vyrocní-zprava-bezpecnostni-informacni-sluzby-za-rok-2019-c665e2a7.html> >
- 12) HAVRÁNEK, Daniel. Správní právo 3 [online]. mvcr.cz [cit. 15. listopadu 2020]. Dostupné na <<https://www.mvcr.cz/clanek/pravni-ramec-spoluprace-zpravodajskych-sluzeb-a-policie-ceske-republiky.aspx>>
- 13) KOVÁRNÍK, Libor. Bezpečnostní informační služba [online]. bezpecnostni-sbory.cz, [cit. 15. listopadu 2020]. Dostupné na < <http://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/2-2010/bis.htm>>
- 14) BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2019 [online]. bis.cz, [cit. 29. ledna 2021]. Dostupné na <[2019-vz-cz.pdf \(bis.cz\)](#)>
- 15) PILÍK, Václav. Zákon o registru smluv – vhléd do úpravy [online]. citime.cz, [cit. 26. ledna 2021]. Dostupné na < [Zákon o registru smluv – vhléd do úpravy | CI time](#)>
- 16) BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2015 [online]. bis.cz, [cit. 26. ledna 2021]. Dostupné na < [2015-vz-cz.pdf \(bis.cz\)](#)>
- 17) VÁLOVÁ, Irena. BIS: Stát trpí nefunkčností, lobováním a vykrádáním rozpočtů pod záštitou veřejného zájmu [online]. ceska-justice.cz, [cit. 26. ledna 2021]. Dostupné na <[BIS: Stát trpí nefunkčností, lobováním a vykrádáním rozpočtů pod záštitou veřejného zájmu - Česká justice \(ceska-justice.cz\)](#)>
- 18) BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2016 [online]. bis.cz, [cit. 26. ledna 2021]. Dostupné na <[2016-vz-cz.pdf \(bis.cz\)](#)>
- 19) VÁLOVÁ, Irena. BIS: Neúčelné nakládání s prostředky jménem veřejného zájmu pokračuje [online]. ceska-justice.cz, [cit. 26. ledna 2021]. Dostupné na <[BIS: Neúčelné nakládání s prostředky jménem veřejného zájmu pokračuje - Česká justice \(ceska-justice.cz\)](#)>

- 20) BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2017 [online]. bis.cz, [cit. 28. ledna 2021]. Dostupné na <[2017-vz-cz.pdf \(bis.cz\)](#)>
- 21) BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA. Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2018 [online]. bis.cz, [cit. 28. ledna 2021]. Dostupné na <[2018-vz-cz.pdf \(bis.cz\)](#)>
- 22) ŠAFAŘÍKOVÁ, Kateřina. Kritizovaný Visapoint skončil, na pracovní víza do Česka by měly být kvóty [online]. respekt.cz, [cit. 28. ledna 2021]. Dostupné na <[Kritizovaný Visapoint skončil, na pracovní víza do Česka by měly být kvóty • RESPEKT](#)>
- 23) VALÁŠEK, Lukáš, VLKOVÁ, Jitka. Hackeři prolomili systém na udělování víz do ČR, vydělali stovky milionů [online]. idnes.cz, [cit. 28. ledna 2021]. Dostupné na <[Hackeři prolomili systém na udělování víz do ČR, vydělali stovky milionů - iDNES.cz](#)>

Abstrakt

Ve své bakalářské práci se zabývám problematikou BIS. V první části se zabývám její charakteristikou a postavením ve veřejné správě a také se ji snažím zasadit do aktuální právní úpravy. V druhé kapitole se již zabývám právy náležejícími BIS, které může uplatňovat na základě své působnosti, která je blíže specifikována v následující kapitole. Nedílnou součástí práce je vymezení spolupráce, která je nezbytná při ochraně před hrozbami, a to jak uvnitř státu, tak z ostatních států.

V poslední části této bakalářské práce provádím srovnání výročních zpráv od roku 2015 do roku 2019, a to s ohledem na problémové aspekty, přesněji na dysfunkční projevy ve veřejné správě.

Abstract

In my bachelor thesis I deal with issues of Security information service. In the first part I deal with its characteristics and position in the public administration and also I try to implement it in the current legal regulation. In the second chapter I deal with the rights of the Security information service, which it can exercise on the basis of its competence, which is specified in more detail in the following chapter. An integral part of the work is the definition of cooperation, which is necessary to protect against threats, both within the state and from other states.

In the last part of this bachelor thesis I made a comparison of annual report from 2015 to 2019 with regard to the problematic aspects, more precisely on dysfunctional utterance in the public administration.

Klíčová slova

Veřejná správa

Tajná služba

Ochrana

Hrozby

Spolupráce

Key words

Public administration

Secret service

Protection

Threats

Cooperation